

<http://dx.doi.org/10.16926/p.2025.34.03>

Cecylia LANGIER

<https://orcid.org/0000-0003-3849-7983>

UJD w Częstochowie

c.langier@ujd.edu.pl

Generacja alfa jako wyzwanie współczesnej edukacji wczesnoszkolnej. Zarys teoretyczny

Streszczenie

Współczesne czasy charakteryzują się szybkim rozwojem technologii cyfrowej, która wpływa na funkcjonowanie wielu obszarów codziennego życia. Ten dynamiczny rozwój przekształcił strukturę życia rodzinnego, zmieniając sposób budowania relacji międzypokoleniowych. Multimedia stały się podstawowym narzędziem pracy, rozrywki, komunikacji, a także wychowania i edukacji dzieci.

Dzieci urodzone po 2010 roku nazywa się pokoleniem alfa, które urodziło się i wzrasta w zdigitalizowanej rzeczywistości. Nie znają świata bez multimediów, od urodzenia funkcjonują otoczeni technologią i dostępem do nieograniczonej ilości informacji, co sprzyja kształtowaniu się pewnych specyficznych cech nowej generacji.

Artykuł przedstawia przegląd literatury, wyników badań oraz tekstów zamieszczonych w publikacjach i portalach edukacyjnych polskich i angielskich, dotyczących rozwoju pokolenia alfa. Celem autorki było zwrócenie uwagi na zmiany, jakie powinny pojawić się we wczesnej edukacji dzieci, odnoszące się bezpośrednio do możliwości i potrzeb cyfrowego ucznia.

W artykule dokonano próby charakterystyki generacji alfa, wskazując główne wyzwania dla współczesnej edukacji wczesnoszkolnej. Wskazano drogi i możliwości przeobrażeń edukacyjnych w nowoczesnej szkole, wynikających ze zmian rozwojowych nowego pokolenia. Podkreślono konieczność przeobrażeń współczesnej szkoły tak, aby stała się przyjaznym środowiskiem rozwoju dzieci pokolenia alfa.

Słowa kluczowe: Dziecko, edukacja, cyberprzestrzeń, wysokie technologie.

Wstęp

Współczesne przemiany gospodarczo-ekonomiczne, wynikające z rozwoju technologii informatycznych, wpłynęły na zmiany w strukturach społecznych,

hierarchiach i relacjach międzypokoleniowych. Wykształciły się kohorty demograficzne, których styl życia, wartości oraz stosunek do nowych technologii zostały wyznaczone przez czas, w jakim owe technologie się pojawiły w ich życiu. Zdaniem McCrindle'a (McCrindle i Wolfinger, 2009, s. 16–18) termin „pokolenie” odnosi się do ludzi urodzonych w podobnym okresie, ukształtowanych przez wydarzenia i tendencje społeczne, które, ze względu na postępujący rozwój technologii informacyjnej, mają charakter globalny. Media społecznościowe i technologie internetowe ujednolicają świat przeżyć i doświadczeń młodych ludzi. Zatem pierwsza połowa XXI wieku jest okresem współistnienia kilku generacji: baby boomers, X, Y, Z oraz najmłodszej – pokolenia alfa.

Generacja alfa to dzieci urodzone pomiędzy 2010 a 2025 rokiem, zatem najstarsze z nich wkraczają obecnie w okres dojrzewania, a młodsze są uczniami szkół podstawowych, przedszkoli oraz maluchami pod opieką rodziców. To najmłodszy członkowie społeczeństwa, którzy od najwcześniejszych chwil życia otoczeni są technologią i dostępem do nieograniczonej ilości informacji.

Środowisko wychowawcze, oddziałujące na całościowy rozwój, wpływa także na kształtowanie się osobowości, postaw i zachowań. Ponadto współczesne warunki życia oraz kulturowe i społeczne oddziaływanie nowoczesnych technologii sprzyjają kształtowaniu pewnych specyficznych cech nowej generacji. Wykorzystywanie nowoczesnych technologii od najmłodszych lat kształtuje procesy poznawcze i tożsamościowe, a także determinuje rozwój oraz kształtowanie się osobowości. Coraz większa atrakcyjność i funkcjonalność pojawiających się na rynku multimedialnych powoduje, że osoby dorosłe przestają stanowić główne źródło informacji dla dzieci, które odpowiedzi szukają w mediach (Siembida, 2018, s. 203).

Alfiści doświadczają radości z odkrywania nowości, gdyż dzięki nim zyskują nowe umiejętności i kompetencje, a ułatwiające im to multimedia stają się ważnym elementem rozwoju, kształtując sposób myślenia oraz komunikację ze światem. Uważa się, że będzie to w przyszłości najlepiej wykształcona i zaawansowana technologicznie część społeczeństwa, wychowana w epoce smartfonów, TikToka, AI i Internetu Rzeczy (Gruchoła, 2016).

Artykuł przedstawia przegląd literatury, wyników badań oraz tekstów zamieszczonych w publikacjach i portalach edukacyjnych polskich i angielskich, dotyczących pokolenia alfa. Celem jest zwrócenie uwagi na zmiany, jakie powinny pojawić się we wczesnej edukacji dzieci, odnoszące się bezpośrednio do możliwości i potrzeb cyfrowego ucznia.

Cechy generacji alfa

Pokolenie alfa (z ang. *Generation Alpha*) to dzieci millenialsów, czyli pokolenia Y. Nazwa nawiązuje do pierwszej litery alfabetu greckiego, gdyż jest to pierw-

sze pokolenie, które urodziło się w całości w trzecim tysiącleciu (Perano, 2021). Jest to generacja, która od urodzenia funkcjonuje w zdigitalizowanej rzeczywistości, traktując ją jak część normalnej przestrzeni życiowej. Cyberprzestrzeń stanowi zatem naturalne środowisko wychowawcze, w którym uczą się, bawią oraz budują relacje społeczne. Nowoczesne urządzenia technologiczne są dla nich zabawkami, które dzięki zainstalowanym aplikacjom umożliwiają dostęp do interaktywnych gier, zabaw, bajek i innych atrakcji, wywołujących silne emocje i wrażenia. To pokolenie funkcjonujące od urodzenia w wirtualnym środowisku cyberprzestrzeni, traktuje ją jako naturalną, stałą i nierozłączną przestrzeń życiową, przez co nazywa się je czasem cyberdziećmi (Dacka, 2023).

Częste wykorzystywanie zmysłów w procesach poznawania, szczególnie wzroku, hamuje rozwój niektórych funkcji mózgu, jak np. wyobraźni, gdyż opiera się głównie na percepcji treści. Dlatego młode pokolenie myśli obrazami, jest nadmiernie pobudliwe emocjonalnie oraz ma problemy z koncentracją i pamięcią. Ponadto nadmierne korzystanie z urządzeń multimedialnych wpływa na rozwój sfery społecznej dziecka, gdyż ogranicza kontakty interpersonalne z dorosłymi i rówieśnikami. Rozwijający się u dzieci mózg koncentruje się na nowych umiejętnościach związanych z technologią, a coraz bardziej odsuwa się od podstawowych umiejętności interpersonalnych, takich jak rozumienie mimiki twarzy rozmówców, odczytywanie gestów i mowy ciała w sytuacji rozmowy lub wypowiedzi. Zatem można stwierdzić, że negatywnie wpływa to na rozwój społeczny dziecka (Cieszynska-Rożek, 2014).

Wobec dzieci z generacji alfa często używa się potocznego określenia „pokolenie borsuków”, które ma odzwierciedlać cechy tego pokolenia. Uważa się, że cechy wyróżniające to pokolenie przypominają właśnie cechy tych zwierząt, takie jak waleczność, elastyczność i umiejętność dostosowania się do zmiennych sytuacji (Szadkowska, 2024).

Powyższe wnioski wynikają z cech zaobserwowanych wśród młodych ludzi, które mogą znacząco wpłynąć na ich przyszły rozwój, ścieżki kariery i relacje. Do najważniejszych cech generacji alfa zalicza się:

- przerzutność uwagi, czyli zdolność do szybkiego przestawienia się na odbiór nowych bodźców,
- niską tolerancję nudy, nabytą we wczesnym dzieciństwie poprzez dostęp do nadmiernej ilości edukacyjnych zabawek i multimedialnych gadżetów,
- trudności w radzeniu sobie ze stresem, spowodowane małym doświadczeniem w znoszeniu frustracji,
- skłonność do utrzymywania relacji z osobami o bardzo podobnych zainteresowaniach, tworząca „społeczne bańki” (Kociankowski, 2024, s. 4–5).

Uważa się, że alfy będą w przyszłości najbardziej twórczym, wykształconym pokoleniem, które wiele lat poświęci na własną edukację, jednocześnie opóźniając proces usamodzielnienia się. Ze względu na rozwój technologii i nieograni-

czony dostęp do cyfrowej kultury, będą samodzielnie decydować o drodze swojego rozwoju, ale pewne niekorzystne zmiany, wynikające ze stałego funkcjonowania w środowisku wirtualnym, są obecnie zauważalne. Można dostrzec, że mają zdecydowanie słabszy kontakt z innymi ludźmi niż ich rodzice, gdyż wysokie technologie zmieniły tzw. umiejętności miękkie, takie jak na przykład komunikowanie się i porozumiewanie z innymi ludźmi. Generacja alfa będzie zapewne najliczniej podłączoną grupą do globalnej sieci, co spowoduje, że dużo mniej czasu przeznaczać będzie na osobiste rozmowy z rówieśnikami, a to osłabi umiejętności interpersonalne i może nawet zaowocować problemami natury psychicznej (Gruchola, 2016, s. 5–13).

Najnowsze badania wskazują jednak na bardziej złożony obraz wpływu technologii na rozwój społeczny oraz emocjonalny dzieci pokolenia alfa. Swargiary (2024) w swoich badaniach wykazał, że użycie cyfrowych technologii w środowisku edukacyjnym może sprzyjać rozwojowi umiejętności społecznych, gdyż zwiększając jakość interakcji i współpracy rówieśniczej, może częściowo niwelować negatywne skutki nadmiernej digitalizacji. Autor zauważył, że kontakt z technologiami cyfrowymi niekoniecznie negatywnie wpływa na stabilność emocjonalną, wbrew obawom wyrażanym w dotychczasowej literaturze. Stwierdził, że może to być efektem wcześniejszego i głębszego kontaktu dzieci z pokolenia alfa z technologiami cyfrowymi, w porównaniu do doświadczeń poprzednich pokoleń. Jednak, jak podkreślił, aby w pełni zrozumieć długoterminowe konsekwencje cyfrowych interakcji społecznych dla rozwoju społecznego i emocjonalnego dzieci z pokolenia alfa, niezbędne są dalsze badania podłużne (Swargiary, 2024, s. 52–55).

Kompetencje miękkie jako cel edukacji pokolenia alfa

Celem edukacji jest przygotowanie młodego pokolenia do samodzielnego i aktywnego funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości. Szkoła ma za zadanie wyposażenie uczniów w kompetencje, które umożliwią im rozwój i przygotowanie do pełnienia różnorodnych ról społecznych (Okoń, 2007, s. 13–15).

Współcześni pracodawcy coraz częściej zwracają uwagę na kompetencje miękkie przyszłego pracownika jako istotny element budowania struktury dobrze funkcjonującego zespołu. Są to bowiem umiejętności, które odpowiadają za nastawienie do pracy i chęć zdobywania nowej wiedzy, jak również styl współpracy z innymi oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Kompetencje te wynikają z doświadczeń życiowych i kontaktów społecznych, umożliwiając funkcjonowanie w grupie, podejmowanie różnych zadań i pełnienie ról społecznych. Można je podzielić na dwie grupy: umiejętności osobiste i interpersonalne.

Pierwsze to zdolności niezbędne do efektywnego zarządzania sobą. Wśród nich wymienia się m.in.:

- zarządzanie sobą w czasie,
- radzenie sobie ze stresem,
- samomotywację,
- inteligencję emocjonalną,
- asertywność,
- kreatywność i wiele innych.

Natomiast umiejętności interpersonalne – zwane również zdolnościami komunikacyjnymi – wykorzystywane są w relacjach z innymi ludźmi. Wśród nich można wyróżnić:

- zdolności perswazyjne,
- motywowanie innych do pracy,
- rozwiązywanie konfliktów,
- autoprezentację,
- delegowanie zadań,
- pracę zespołową itp. (Brygoła, 2024).

Analizując rodzaje kompetencji miękkich, można zauważyć, że większość z nich wpisuje się w zakres kompetencji kluczowych, których wykształcenie stanowi naczelne wyzwanie współczesnej edukacji. Wśród kompetencji kluczowych istotne są szczególnie takie, które obejmują zachowania przygotowujące do skutecznego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, a więc umiejętności społeczne w relacjach interpersonalnych. Dlatego ważne jest wykształcenie umiejętności budowania relacji w oparciu o znajomość i rozumienie reguł postępowania oraz szacunek wobec siebie i innych. Zatem kształtowanie kompetencji społecznych obejmuje konstruktywne porozumiewanie się, wykazywanie się tolerancją, wyrażanie i rozumienie różnych punktów widzenia oraz negocjowanie, połączone ze zdolnością do tworzenia klimatu zaufania i rozwiązywania konfliktów (Dudel, 2013, s. 14–16).

Umiejętności budowania relacji wiążą się z różnymi sposobami komunikowania się i rodzajem formy przekazywania informacji. Wraz z rozwojem społeczno-ekonomicznym pojawiła się potrzeba szybkiego, uproszczonego sposobu przekazywania informacji, dlatego nastąpiła pewna ewolucja przekazywanych wiadomości do coraz bardziej zwartych komunikatów, zawierających jak najwięcej treści. Oprócz komunikacji werbalnej, stanowiącej jedną z najistotniejszych kompetencji kluczowych, istotna stała się także komunikacja niewerbalna, za pomocą mowy ciała lub ekspresyjnych wytworów. Coraz częściej sposobem komunikowania się stają się rysunki, przekazujące informacje o stanach emocjonalnych, zdarzeniach i czynnościach (Nowicka, 2020, s. 171–172).

Ponieważ celem nowoczesnej edukacji jest wyposażenie ucznia w kompetencje niezbędne do funkcjonowania w ponowoczesnym świecie, a pokolenie

alfa cechuje słaby rozwój kompetencji miękkich, istotnym wyzwaniem staje się ukierunkowanie działań pedagogicznych na osiągnięcia w tym właśnie zakresie.

Pokolenie alfa w edukacji wczesnoszkolnej

Współczesna edukacja wczesnoszkolna ma charakter zintegrowany, zatem skoncentrowana jest wokół ucznia, który dzięki aktywnej i twórczej pracy nauczyciela doświadcza, przeżywa i poznaje scaloną rzeczywistość. Odeszło się od systemu klasowo-lekcyjnego i 45-minutowych lekcji na rzecz otwartych zajęć, regulowanych przez nauczyciela w zależności od możliwości i potrzeb uczniów. W organizacji zajęć stosuje się nową strukturę organizacyjną, którą jest ośrodek tematyczny (tematyczny krąg problemowy) lub dzień wielokierunkowej aktywności dziecka. Zwraca się także uwagę na wykorzystanie innowacyjnych środków dydaktycznych, pobudzających do twórczej aktywności, a jednocześnie podnoszących atrakcyjność codziennych zajęć. Uważa się, że szkoła powinna być miejscem przyjaznym i otwartym na potrzeby dziecka, scalającym wszystkie jego sfery życia, wspierającym w rozwoju fizycznym, umysłowym, społeczno-emocjonalnym, moralnym, duchowym, estetycznym, wyzwalającym radość, wolność, samodzielność, dającym satysfakcję z osiągnięć, a jednocześnie wyposażającym w rzetelną oraz spójnie uporządkowaną wiedzę, zdobytą poprzez doświadczenie (Karbowniczek, 2024, s. 59–60).

Dzieci alfa charakteryzuje duża odwaga i ciekawość świata oraz chęć poznawania nowych i nieznanych obszarów. Mają przy tym świadomość swoich umiejętności (szczególnie cyfrowych) i talentów. Zatem nowoczesna edukacja wczesnoszkolna powinna odwoływać się do kompetencji posiadanych przez młode pokolenie oraz rozwijać te, które okażą się niezbędne do dalszego rozwoju. Dostrzega się konieczność skupienia na rozwijaniu umiejętności przyszłości, takich jak programowanie i inne kompetencje cyfrowe, a także kształtowaniu kompetencji miękkich, stanowiących podstawę prawidłowego funkcjonowania społecznego.

Swargiary (2024) zauważył, że korzyści płynące z użycia technologii w edukacji, takie jak poprawa rozumienia, rozwiązywania problemów oraz jakości interakcji społecznych, wskazują na pozytywny wpływ narzędzi cyfrowych na rozwój dzieci pokolenia alfa. Z tego względu integracja nowoczesnych technologii w edukacji wczesnoszkolnej staje się kluczowa. Pracując z alfami, należy wykorzystywać nowoczesne technologie, które dla dzieci wychowanych w otoczeniu cyfrowym stanowią naturalne środowisko. Wykorzystanie różnorodnych interaktywnych narzędzi, aplikacji, gier edukacyjnych i platform online zwiększy dostęp do rozmaitych zasobów, co wywoła aktywność i zaangażowanie uczniów w proces edukacji. Technologia daje również możliwość porozumiewania się i

staje się narzędziem do komunikacji i współpracy, sprzyjając rozwijaniu umiejętności interpersonalnych (Swargiary, 2024, s. 57–58).

Przygotowując zajęcia, wybierając metody i formy pracy, trzeba uwzględnić możliwości poznawcze uczniów. Dzieci alfa cechuje skrócony czas i przerzutność uwagi, przez co potrzebują zróżnicowanych bodźców utrzymujących zainteresowanie. Zajęcia powinny być dynamiczne, interaktywne, dostarczające zróżnicowanych bodźców podtrzymujących uwagę i koncentrację. Warto stosować gry i zabawy edukacyjne, improwizacje, symulacje i metodę projektów, a w formach preferować pracę grupową i zespołową. Wykorzystanie aktywnych metod nauczania sprzyja rozwijaniu umiejętności miękkich, niezbędnych na współczesnym i przyszłym rynku pracy. Uczniowie pokolenia alfa, przyzwyczajeni do komunikacji online i współpracy za pośrednictwem różnych platform, powinni mieć możliwość wymiany pomysłów i wspólnego rozwiązywania problemów. Projekty grupowe, debaty, symulacje i prezentacje umożliwiają rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i współpracy (Kozimor-Cyganik, 2024).

W pracy z nową generacją ważne jest również wykształcenie umiejętności planowania i stawiania celów, radzenia sobie w sytuacjach trudnych i stresowych. Budowanie pewności siebie i umiejętności radzenia sobie w nieznanej sytuacji stanowi podstawę do budowania odporności psychicznej i przeciwdziałania problemom natury psychicznej, na które szczególnie narażone są cyberdzieci. Z kolei przygotowanie uczniów do wykonywania zadań o różnym stopniu skomplikowania sprawi, że łatwiej przyjdzie im radzić sobie w podobnych sytuacjach w przyszłości i przygotuje do nabywania innych kompetencji (Ostrowska, 2024).

Zatem edukacja generacji alfa wiąże się z nowymi wyzwaniami pedagogicznymi. Nauczyciele powinni stosować kreatywne metody nauczania oparte na zabawie, dopasowane do umiejętności cyfrowych dzieci i kształtujące zdolność rozwiązywania problemów. Należy przy tym zwracać uwagę na prywatność i bezpieczeństwo dzieci w sieci oraz nauczyć je krytycznej oceny informacji znalezionych online.

Podsumowanie

Różnice pokoleniowe istniały od stuleci i są nieodłącznym elementem ewolucji społeczeństw. Każda generacja rozwija się w unikalnym kontekście społeczno-historycznym, co determinuje jej charakterystyczne cechy. Jest to grupa ludzi w podobnym wieku, którą ukształtowały specyficzne wydarzenia, tradycje, obyczaje oraz kultura. Współczesny świat, ze swoją dynamiczną transformacją, sprawia, że procesy przemian pokoleniowych zachodzą w coraz szybszym tempie, co prowadzi do powstawania pokoleń, które są zdeterminowane przez zupełnie inne realia i technologie. Współczesne dzieci rodzą się już w rzeczywistości zupeł-

nie odmiennie od tej, w jakiej dorastali ich rodzice, co stanowi wyzwanie zarówno dla społeczeństwa, jak i dla instytucji edukacyjnych (Sztompka, 2012, s. 295).

Pokolenie alfa, które obejmuje dzieci urodzone po 2010 roku, dorasta w otoczeniu zaawansowanej technologii, z dostępem do Internetu, sztucznej inteligencji oraz nowych mediów społecznościowych, takich jak TikTok czy Facebook. Te dzieci nie znają świata bez smartfonów i cyfrowych urządzeń, co kształtuje ich sposób myślenia, komunikacji i interakcji z otoczeniem. Uważa się, że pokolenie to będzie jednym z najbardziej wykształconych i technologicznie zaawansowanych w historii, ale także jednym z najbardziej zależnych od technologii. Z jednej strony ich umiejętności cyfrowe będą stanowiły przewagę, z drugiej zaś – mogą napotkać trudności w rozwijaniu tradycyjnych umiejętności interpersonalnych oraz emocjonalnych. To zjawisko wyzwala nowe wyzwania dla systemu edukacji, który musi dostosować metody nauczania do realiów współczesnego świata.

Edukacja pokolenia alfa wymaga elastyczności i kreatywności w podejściu do nauczania. Tradycyjne metody, oparte głównie na pasywnym przyswajaniu wiedzy, nie będą wystarczające. Współczesna edukacja powinna opierać się na rozwijaniu kompetencji miękkich, takich jak umiejętności interpersonalne, radzenie sobie ze stresem, kreatywność czy współpraca w zespole. Pokolenie alfa będzie musiało nauczyć się korzystania z technologii w sposób odpowiedzialny i zrównoważony, z uwzględnieniem aspektów etycznych, bezpieczeństwa oraz prywatności. Ponadto konieczne będzie rozwijanie umiejętności komunikacji interpersonalnej i rozwiązywania konfliktów, które są fundamentem skutecznego funkcjonowania w społeczeństwie.

Wyzwania te są ogromne, ale jednocześnie stanowią szansę na rozwój nowoczesnej edukacji, która będzie bardziej zróżnicowana, interaktywna i dostosowana do potrzeb przyszłych pokoleń. Nauczyciele, wychowawcy i rodzice będą musieli stawić czoła nowym wymaganiom, rozwijając zarówno kompetencje cyfrowe, jak i emocjonalne dzieci, w taki sposób, aby umożliwić im harmonijny rozwój w zglobalizowanym, technologicznym świecie.

Edukacja pokolenia alfa to nie tylko wyzwanie, ale również szansa na stworzenie bardziej zrównoważonego, kreatywnego i elastycznego społeczeństwa, które potrafi w pełni wykorzystać potencjał technologii, jednocześnie dbając o wartości takie, jak empatia, zrozumienie czy współpraca. W obliczu dynamicznych zmian, zrozumienie i wsparcie rozwoju kompetencji społecznych, emocjonalnych oraz technologicznych młodego pokolenia stanowi klucz do budowy przyszłości, w której nowe technologie staną się narzędziem, a nie celem samym w sobie.

Bibliografia

- Brygoła, P. (2024). *Kompetencje miękkie i twarde – co musisz o nich wiedzieć?* <https://www.umcs.pl/pl/kariera,13188,kompetencje-miekkie-i-twarde-co-musisz-o-nich-wiedziec> [dostęp: 28.12.2024].
- Cieszynska-Rożek, J. (2014). *Wpływ wysokich technologii na rozwój poznawczy dzieci w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym*. <https://pm20.olsztyn.eu/wp-content/uploads/sites/10/2021/03/Wplyw-technologie-na-rozwoj-mowy.pdf> [dostęp: 28.12.2024].
- Dacka, M. (2025). *Funkcjonowanie pokolenia Alpha – wyzwania i zagrożenia. Rola edukacji medialnej w kształtowaniu nowej generacji*. http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.ojs-doi-10_17951_j_2023_36_2_109-123 [dostęp: 8.01.2025].
- Dudel, B. (2013). Istota i rodzaje kompetencji kluczowych (s. 14–16). W: Uszyńska-Jarmoc J., Dudel B., Głowska-Sołdatow M. (red.), *Rozwijanie kompetencji kluczowych uczniów w procesie edukacji wczesnoszkolnej*. Kraków: Impuls.
- Gruchoła, M. (2016). Pokolenie Alpha – nowy wymiar tożsamości? *Rozprawy Społeczne*, 10,(3), 5–13. (<https://rozprawyspoleczne.edu.pl/POKOLENIE-ALPHA-NOWY-WYMIAR-TOZSAMOSCI-,111042,0,1.html> [dostęp:10.01.2025]).
- Kociankowski, M. (2024). *Jak pracować z uczniami z pokolenia Alfa?* <https://cms.nowaera.pl/ebook> [dostęp: 8.01.2025].
- Karbowniczek, J. (2024). *Podstawy edukacji zintegrowanej w klasach 1–3*. Lublin: Innowatio Press, wydawnictwo Naukowe WSEI.
- Kozimor-Cyganik, A. (2024). *Pokolenie alfa w szkole. Jak z nimi pracować?* <https://edurada.pl/76677-2/> [dostęp: 10.01.2025].
- McCrindle, M., Wolfinger, E. (2009). *The ABC of XYZ: Understanding the Global Generations*. London: McCrindle. https://www.researchgate.net/profile/Mark-Mccrindle/publication/328347222_The_ABC_of_XYZ_Understanding [dostęp: 9.01.2025].
- Nowicka, M. (2020). Młodzi z pokolenia Z i Alpha jako zadanie dla pedagogów. Czyli o konieczności „łapania fali”. *Kwartalnik Naukowy FIDES ET RATIO* 4(44), 164–176.
- Okoń, W. (2007). Nowe spojrzenie na program edukacji. *Chowanna*, 2, 11–15.
- Ostrowska, B. (2024). *Gen Z i Alfa – czyli z kim pracujemy w szkołach?* <https://www.edunews.pl/badania-i-debaty/opinie/6280-gen-z-i-alfa-czyli-z-kim-pracujemy-w-szkolach> [dostęp: 9.01.2025].
- Perano, U. (2019). *Meet Generation Alpha, the 9-year-olds shaping our future*. AXIOS. <https://www.axios.com/2019/08/08/generation-alpha-millennial-children> [dostęp: 10.01.2025].

- Siembida, M. (2018). Wysokie technologie jako nośnik wartości w wychowaniu małego dziecka. *Studia z Teorii Wychowania*, 9(3), 201–216.
- Swargiary, K. (2024). *The Impact of Digital Learning Environments on Cognitive, Social, and Emotional Development in Generation Alpha Children: A Comparative Analysis*. https://www.researchgate.net/publication/382510647_Digital_Learning_Environments_on_Cognitive_ [dostęp: 12.02.2025].
- Szadkowska, I. (2024). *Wychowujemy pokolenie borsuków*. <https://www.mjak-mama24.pl/starszak/wychowanie/wychowujemy-pokolenie-borsukow-ro> [dostęp: 12.01.2025].
- Sztompka, P. (2012). *Socjologia. Analiza społeczna*. Kraków: Społeczny Instytut Wydawniczy Znak.

The Alpha Generation as a Challenge for Contemporary Early Childhood Education: A Theoretical Outline

Abstract

Contemporary times are marked by the rapid advancement of digital technologies, which significantly influence various aspects of everyday life. This progress has led to changes in family structures, reshaping the ways intergenerational relationships are formed. Multimedia has become a fundamental tool for work, entertainment, communication, as well as the upbringing and education of children.

Children born after 2010, referred to as the Alpha generation, are growing up in a fully digitalized environment. They are unfamiliar with a world devoid of multimedia, and from birth, they exist surrounded by technology and have access to an unlimited amount of information. This exposure contributes to the development of specific characteristics unique to this new generation.

The article presents a review of literature, research results and texts published in Polish and English educational publications and portals regarding the development of the Alpha generation. The author's aim was to draw attention to the changes that should appear in the early education of children, relating directly to the capabilities and needs of the digital student.

This article seeks to outline the defining traits of the Alpha generation and identify key challenges for contemporary early childhood education. It explores pathways and opportunities for educational transformation in modern schools, driven by the developmental needs of this generation. The study underscores the imperative to adapt contemporary education systems to create a nurturing and supportive environment for the Alpha generation's growth and learning.

Keywords: Child, education, high technologies, cyberspace.